

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. nép-
oktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32 — | negyed oldal ... kor. 8 —
fél oldal ... " 16 — | nyolczad oldal " 4 —

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A leggyengédebb szivekhez.

Az egri egyházmegyei tanítók nejemek és a tanítók szíves figyelmébe.

Hogy az egri egyházmegyei Tanítók Hazának létesünie kell, az immár szent meggyőződésünk. Megérelle bennünk az aldozatoknak az a megindító sora, melyekről eddig beszámolni alkalmunk volt. Kis pusztakon, jelentéktelen falvakban, az anyagi szükség karóijához kötött szegény kartársak az irgalom és kartársi szeretet oly páratlan munkáját végezték az eszme megvalósítása érdekében, az ügybuzgalom oly nemes példát állították elénk, hogy ennek a meggyőződésnek sziklaszilárd-ságúvá kellett jegezeseünie. Az egri Tanítók Háza meglesz, mert az egri egyházmegyei házak tanítói úgy akarják. Elhatározásuk szilárd, mert hiszen napról-napra magasabbban lobog bennük az ügy iránt érzett lelkesedés lángja. Csak végső szentesítés kellene még ennek az elhatározásnak, szentesítés azok részéről, kiket minden férfi, tehát a tanító is, szívében a legmagasabb polczra helyez: a nők szentesítése. A férfias elhatározáshoz még a nők meleg együttérzése szükséges: az erőhöz a gyengédség, a karhoz a szív, az akarathoz az érzelem.

Tíhozzátok fordulunk tehát, a szívek és érzelmek képviselői, kiknek segítsége nélkül a férfi gyöngye s a lelkesedés lángja halvány, asszonyaink és leányaink! Segítsetek minket, férjeket és kartársakat, az irgalom ama művének létesítésében, mely a tanítók kicsinyeinek hajlékot, szellemi és erkölcsi védelmet kíván nyújtani. Segítsetek minket, mert szükségünk van a ti segítségetekre. A mit töletek várunk, azt más oldalra nem bonthatjuk: olyan munkát, melyet férfiak soha, vagy csak igen ritkán teremthet elő.

Vannak piezike szerszámok, kicsike fészekök, melyekkel csak női kezek tudnak szépet és értékeset alkotni. Kis tü, vékony fonat, parányi gyűszű segítségével teremti a kis kéz a legremeklebb tárgyakat, beleszöven azoknak szálat közé szívének és kedélyének csillogó gyöngyeit. És

mindezt csaknem mindenkor másokért cselekszik az áldott kezek, többnyire szintén a kicsinyekért. Ime mi is a kicsinyekért kerünk. Hozzatok meg a kis kezek aldozatát a mi fiaink és leányaink szent ügyének oltárára. Szőjjetek és fonjatok, kössetek és varrjatok. Tíreatok bízzuk, hogy mit. Egy kis könyvjelet épen olyan szívesen fogadunk, mint a legminkásabb szőnyegét: egy kis harisnyapárt oly örömet, mint a művészettel himzett ágytakarót: a himzett szalagtól a díszes oltárvánkosig mindent, mindent, a mit női kéz előteremténi szokott. Ne sajnáljátok az időt és munkát, melyet erre aldozni kell, hiszen a kicsinyekért: a jövő reményeiért lesz az. És ha elkészítettétek, küldjétek el hozzánk: a legnagyobb hálával fogadjuk mi, még nagyobbally egykor azok, a kiknek érdekét szolgáljátok és kiknek a könyveit az a kis szalag, az a himzett kendő, a mit küldtök, szintén szárítani fogja. Mily szép látvány volna az, ha irgalomadtá munkáitokból itt az egyházmegye szívében kiállítást rendezhettünk! Bizonyára nemcsak a mi szívünket, hanem a tieteket is büszke örömmel tölténe el az a látvány. De ha nem is ez a kilátás indítana benneteket a cselekvésre, ösztönözzön az a tudat, hogy minden öltés, minden lekötött szem, minden felajánlott fonat az irgalom fonala, mely egybeköti a mi szíveinket a mi kicsinyeink szívével, mely az elpusztulás fenyegető vize fölött megtartja gyermekeinket.

Ez az a szentesítés, melyet töletek kerünk, mert ez fokozni fogja a mi buzgalmunkat, és bizonyára legerősebb rugója lesz a kartársak további apostolkodásának.

Hallgassátok meg kéro szavunkat, hogy mentül dúsabb legyen az a gyűjtemény, melytől oly szép eredményeket várunk.

A ki ezt a tiszteletteljes felhívásunkat becses figyelmére méltatja, sziveskedjék az elkészített, vagy elkészítendő tárgyakat a «Népiskolai Tanügy» szerkesztőségéhez küldeni, hol azok közszemlére kitétetni és annak idején értékesíttetni fognak. A beérkezett kézimunkák jegyzékét, valamint

a küldök nevsorat a lap esetről-esetre közölni fogja.

Íme tehát, a mit kérünk. Tudjuk, hogy megértitek a szív szavát. És éppen azért erős a mi bizalmunk, hogy kerő szavunk nem fog hatás nélkül elhangzani. Aldozd fel tehát azt a kis szabad idődet, a ki a tanítógyermek édes anyja vagy, mert ismered a tanítóapa súlyos aggodalmait, melyeket gyermeke jövője okoz neki: de aldozzál tanítónokartársunk, te is, mert te is tudod, mily nehéz gondokkal kellett szülőidnek küzdeniök, a mikor a te kepzésedről kellett gondoskodniök. Aldozatok mindnyájan, a kik aldozat-kepesek vagytok, és akkor az az ügy, melyet szolgálni fogtok, nyert ügy lesz.

Ezen 1900 október 10-en.

a gyűjtőbizottság nevében:

Kalocsits Alajos,

Katinszky Gyula,

a gyűjtőbizottság elnöke.

kanonok, a gyűjtőbiz. elnöke.

Szoktassuk növendékeinket tisztaságra.

Szinte lehetetlennek látszik az, hogy nekünk a tisztaságra is szoktatni kell növendékeinket. Ha nem tapasztalnia az ember, tán nem is hisne el, hogy a gyermekek fésületlenül, mosdatlanul, rendetlen ruházattal lépnek át az iskola küszöbét. Pedig úgy van. Különösen falun tapasztaljuk, mennyit kell nekünk tanítóknak fáradni addig, míg növendékeinket a tisztasághoz hozzá szoktatjuk.

Hányszor látjuk, hogy ruhájuk nem tiszta, hajjuk fésületlen, vagy ha megsimogatták is a fésűvel, olajtól, zsírtól csillogó, különösen a leányoknál. Pedig nagyon kellemetlen szagú a zsíros, vagy olajos haj; ha kezüket nézzük, meggyőződhetünk arról, hogy bizony egy heten egyszer lát szappant s ha arcukat, nyakukat vizsgáljuk is meg, éppen ilyen tapasztalunk.

Pedig mindezeket lehet segíteni *jóakarattal, kitartással és szeretettel*. Akarunk és tudunk is segíteni, hisz e három erényvel föl van ruházva a tanítók mindegyike.

Mert el kell ismernünk, hogy jóakarattal nélkül vajmi kevesre mehetünk ott, hol a szülők bizony nem sokat foglalkozhatnak gyermekeikkel; beláthatjuk, hogy hiába a jóakarattal, ha nincs meg bennünk a kitartás, mert nem egyszer és nem is kétszer kell figyelmeztetni őket és még így sem érünk észél, bármint óhajtuk is, ha akárhányszor figyelmeztetjük is őket, ha nincs bennünk szeretet. Igen szeretet! Nincsen ennél hatalmasabb eszköz a földön, semmivel sem érhetünk úgy a kifűzött észélhoz, mint éppen ezzel, mint éppen a szeretetteljes bánásmóddal. Jól tudjuk ezt, tapasztalhatjuk sokszor, hogy valami hibáért pirongathattuk a gyermeket, nincs meg a kívánt eredmény, míg egy jól alkalmazott, szeretettől áthatott feddés jó utra téríti a kis bűnöst.

Ismétlem tehát: csakis jóakarattal, kitartással és szeretettel fejleszthetjük a gyermek lelkében a tisztaság érzetét.

A mi ezelnk nem az, hogy növendékeink diszes ruházatban jelenjenek meg, mi csak azt óhajtuk, legyenek tiszták.

Hetenként néhányszor tartsunk tisztasági szemlét, vizsgáljuk meg kezüket, arcukat, ruhájukat. Ne tűrjük meg a tisztátalant köztük, de ne szégyenítsük meg a többi előtt azonnal, várjuk meg előbb, megváltozik-e? Először négy szem között intjük meg és figyelmeztessük, hogy a többiek előtt fogjuk megdorgálni és ha nem használ figyelmeztetésünk, tegyük is meg; sőt külön is választhatjuk a főbbtől az illetőt.

Az olyan helytelenséget se tűrjük meg, mint a hajnak olajozása. Mondjuk el szépen, mennyivel szebb az olyan haj, melynek szála nem tapadnak össze: hasouítsuk össze az olyan gyermek haját, kie zsíros, a másikkal, a ki nem szokta kenni és tüntessük föl a különbséget. Mondjuk meg azt is, hogy a haj csak úgy szép, csak úgy nő, ha naponta megfésülük és gyakran megmossák.

A ruhák tisztaságáról is győződünk meg és ne engedjük, hogy szakadozott ruhában jelenjenek meg. Ha mégis megtörténik, izenjük a gyermek anyjának, hogy foldozza meg az elszakadt ruhát. Azonban az izengetésnél sokkal jobb, ha mi magunk beszélünk az anyával. A neppel érintkezni, a szülőkkel beszélni kötelességünk és pedig szép kötelesség. Ilyen beszélgetés alkalmával megemlítjük, hogy gyermeke ruházatát szedje egy kicsit rendbe. Megtehetjük ezt a nélkül, hogy sértve érezné magát az anya. De mindezt csak keres alakjában tessük. Ne erőszakoskodjunk soha! Bár milyen szegény szülő jobban teljesíti a kérelmet, mint a követelést.

Olykor-olykor megdicsérhetjük a tisztákat, ezzel csak a többit buzdítjuk. Mesélgethetünk is nekik olyasmiről, mi a tisztaságerzéstük felkölti. Az iskolában se tűrjük meg rendtelenséget. Papírt vagy ílyesmit ne engedjük a földre szórni soha: a tábla, asztal, szek legyen tiszta és álljon minden a rendes helyén.

Ha valahol szemetet látunk, azonnal vetessük föl és órá előtt nezzük meg, nem poros-e az asztal, vagy valamely más iskolai butor és töröltessük le, ha nem tiszták.

Jó, ha hétről-hétre más gyermeket bizunk meg azzal, hogy ilyen apróbb dolgot — mint a töröltetés — végezze el. Ilyen megbízatás kitüntetésül szolgálhat.

Ne engedjük meg azt se, hogy kendőiket fejükön hagyják. Vetessük le azonnal, mihelyt a helyükre mentek és akasztassuk föl a fogásra: ha ez nincs, összehajtva tegyék be a pad fiókjába.

Ily módon elérjük azt, hogy a gyermekek észreveszik, hogy minden csak úgy szép, ha tiszta és rendes, elérjük azt, hogy kicsinyenként hozzá szoktak a tisztasághoz, mert látták, hogy mindenkor, mindenkítől a tisztaságot követeltük.

Azonban ez az eljárás úgy tűnik föl, mintha a tisztasági érzet fejlesztésére a tanításra szánt

időből venni el valamit; a beszélgetés, a kéz, a ruha megvizsgálása időbe kerül. Pedig egy percet sem kell elvenni. Megtehetjük mindezt óra előtt. Hiszen úgy is előbb bevagyunk a tanteremben, mint az óra kezdődik, így a tisztasági szemlére marad idő.

Elérhetünk mindent, csak ne várjunk egyszerre sikert. A mi kétszer nem sikerült, próbáljuk meg harmadszor is. Ha igazán szívünkön fekszik a gyermeknevelés, ha nagy bennünk a gyermekek iránti szeretet, úgy épen a tisztaságra helyezzük a főtényt, mert a tisztaság az egészségnek alap-feltétele, azt pedig tudjuk, hogy az egészséges testben lakozik ép lélek. Már pedig, ha ezt tudjuk, nem lehet közöttünk egy sem, a ki nem törekszik arra, hogy növendékei egészséges testűek, ép lelkűek legyenek. Ilyen tanító nincs, mindnyájan ezt óhajtuk, adja Isten, hogy elérhessük!

Vegyük hát segítségül a jóakaratot, a kitartást és a szeretetet, azután fogjunk a munkához.

Vezessen bennünket a kitűzött célhoz a szeretet! Egy legyen!

Herend.

Oszoly Jolán.

A kath. népoktatásügy kilenczszázados történetének áttekintése.

Erre az egyház, mint jó anya, keblére szorítja leányát, a kath. magyar népiskolát, mely a nemzet bölcsőjétől közel egy évezredig oly sok hűséggel és gondallal nevelte erőben a nemzetet. És ezt nem önmagáért teszi, mert ő kösziklára épült, élete örök; hanem isteni jogát gyakorolja, feltven a nemzetet, melyet első szent királyunk bízott az oltalmára.

Keblére szorítja az egyház a hittvallásos iskolát, mert ha közössé lesz, «ott niányozni fog a nevelés- és oktatásban a vallásos életmalasztja», már pedig e nélkül a nemzet életére nézve nem hasznos, hanem káros, veszélyes a népiskola. A lelkileg szegény emberekben az ész elnyomja a szívet és az értelem megmértelezzi a lelkiismeretet. Az ily polgárban az embernek csak állati része van meg, ezek csak emberi bölcsőknél, kik élnek, mert élőknek kell a mily értékben tartják önmagukra nézve az életet, ép oly kevesebbé tisztelik másoknak az élethez való jogát.

Kell-e a magyar nemzetnek ily nevelési eredmény? An vigye ki a nemzet a keresztet iskoláiból, vessen meg e kilenczszázados tanítói karnak a religió elvein nyugvó nevelési rendszerét, köszönje meg a mi hivatásszeretőknek, nem fogyó lelkesedésünket, melyeket aranybányán kinálgatunk s akkor — «jönni fog a nagyszerű halál, hol a temetkezés fölött egy nemzet sírban áll».

Keblére öleli, ölti az egyház a kath. magyar népiscolát, mert a nemzetnek élni, mindörökké élni kell. Évelnek meg az a történelem adja meg éltető forrását, melynek talaját a keresztény nevelés és oktatás számtalan, vetette és értékesítette. E talajnak életerőt az a keresztény hit kölcsönöz, mely magában rejti, mint eddig, a legtisztább hazaszeretetet s a tenni kész hűbát, a királyhűséget, a törvénytiszteletet. E hit nélkül mindezen ősi erények eltűnnek a nemzet szívéből, kihál az állampolgárokból a szent korona tekintély, tisztelete s akkor? ... uralkodni fog e hazában bürokratizmusból eredő tekintélyelv, melyet a politikai

változó viszonyok szerint a hatalom képvisel, s mert ez emberi, tehát szintén változó. S hogy ez a tekintély és a belőle származó királyhűség, hazaszeretet, törvénytisztelet benső értékét tekintve nem egy azzal, a minnek tartalmát, azt és állandóságot az isteni tekintély kölcsönöz, s hogy az a tekintély, mint hatalom, a szabadság, egyenlőség, testvériség fogalmait hogyan értelmevezi, hogy az a tekintély, mint hatalom, mily tudományt, mily művészetet, mily haladást istápol, mindezt az európai nemzetek közéletének egy-egy megrázó jelensége megmagyarazza.

Ez az oka annak Urain, hogy a nemzet ma siratja a legjobbat, a legszeretettebb királynőt; az ily nevelés eredménye az az «emberi fenevadás», ki egy törzsűrsal egy nemzet boldogságát elrabolni nem átálja.

Az ily jelenségektől félti az egyház ezeréves hazánkat, nemzetünket, ezt az ősi, még életerős törzset s azért ragaszkodik göresösen Istenül adott jogához, az ő kedves gyermekéhez, a katolikus magyar népiskolához.

Milyen tisztelt Kongresszus, siessen ki-ki tehetőségére ebben a küzdelemben segítségére az egyháznak.

A katolikus hívók anyagi és erkölcsi támogatása céljából alakítsa meg a katolikus magyar társadalom, az első katolikus iskola atyjának emlékére a Szent-Gellért-Iskolaegyesületet, melynek célja és feladata volna: a katolikus iskolák erkölcsi védelme mellett, előteremteni azt a «tíz koronát» számológépre, a melyért, mint ok miatt, a katolikus iskolát talán elközösítik.

De siessünk védelmére különösen mi, katolikus tanítók az által, hogy szívünk és lelkünk minden erejével szent hivatásunknak élünk. Hornig báró püspök védőnőnkünk ítélete szerint «a katolikus néptanító tudja és érzi, hogy hivatála nem közösséges kenyérkereső foglalkozás, hanem nemes hivatás, melynek lelkiismeretes betöltése ezrek és ezrek földi és mennyei boldogságának alapját veti meg, elhanyagolása pedig vagy lelketlen kezelése ép annyinak romlását okozza, kiknek lelkeit tőle kérendi számon az Ur».

Es lebegjen mindenha lelkiismerünk előtt Schlauch híboros püspök e szép és magasztos nyilatkozata, mint *jelszó*:

«Kettős örökséget nyertünk őseinktől, katolikus tanodáinkat és édes hazánk szeretetét. Az elsőről le nem mondunk — védelmezni fogjuk azokat férfiasan, tisztelettel, lojálisán; a másodikat, őseink és elődeink nyomdokain haladván épen úgy vindikáljuk magunknak, mint bárki e hazában».

Ember Károly.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A drégeli róm. kath. tanítói körgyűlés 1. évi október hó 30-án Ipolyságon a szokott időben s helyen fog megtartatni. Tárgysorozat: 1. A mult körgyűlés jegyzőkönyvének fölolvása és hitelesítése. 2. Bizálatagok választása. 3. A mult évben kidolgozásra jelölt tétel: «Melyek azon ervek, melyek az évzáró vizsgák eltörlése vagy megtartása mellett folhozhatók?» elhozatala s néhányának fölolvása. 4. Esetleges indítványok. 5. A tagsági díjak beszédese. A gyűlést 9 órakor tartandó szentmise fogja megelőzni.

Meghívó. A közdi-orbai róm. kath. tanító-egyesület folyó évi őszi rendes közgyűlését 1900 október 31-én délelőtt 9 órakor kezdődőleg Haralyban az iskola helyiségében megtartatni a következő tárgysorozattal: 1. A Szentlélek segítségül hívása után gyakorlati tanítást tart Szőke Miklós. 2. Elnöki megnyitó. 3. A jegyzőkönyv fölolvása és hitelesítése. 4. Elnöki előterjesztés.

sek. 6. A gyakorlati tanítás megtartása. 6. Szavai Pánczél József és Fejér Dénes. 7. Vita- és pályatétel kitűzése. 8. A Háromszékvarmegye földrajza tanítási anyagának összegyűjtése végett kiosztott „Kérdő-ívek” beadása és azok fölülbírálására egy bizottság választása. 9. Indítványok. E közgyűlésre egyesületünk tiszteletbeli, pártoló és rendes tagjai van szerencsénk illő tisztelettel meghívni. — Együttal fölkérjük kartársainkat a pontos megjelenésre és arra is, hogy esedékes tagsági díjikat úgy az egyesületi pénztárba, mint a kath. tanítók segélyalapja részére befizetni szíveskedjenek. Kelt Kézdi-Szent-Léteken, 1900. október 17-én. *Szabó Sándor*, elnök. *Szabó Antal*, jegyző.

Tanítógyűlés. A *Balassa-Gyarmat vidéki római kath. Népművelési Egyesület* folyó hó 18-án tartá népes gyűlést Balassa-Gyarmaton, melyre mintegy 120 tag jelent meg. Mint vendégek a gyűlés fényét emelték: dr. Paacséry Károly kir. tanfelügyelő, Kálnay Nándor, a tanítók nemesszöv. mecenása, Wagner István tanfelügyelő-ségi főnök és Niderman János, N.-Szécsény érdemes bírja. A 9 órakor tartott szentmise hallgatása után a római kath. iskola helyiségebe gyűltek az egyházi és világi tagok. Mindenekelőtt föllálva elnekeztették: „Isten áldd meg a magyart”. Ennek elhangzása után *Erhardt Viktor* karácsonyi esperes tanfelügyelő mint elnök imával kezdte meg egyszerű elnöki megnyitóját. Közben hangos elhángzással jutalmazta a közönséget a fontosabb-növekedés-gondolatokat s végül a beszéd jegyzőkönyvi megőrzését is kimondva. Nyomban fölvastatván a jegyzőkönyvet, az hitelesítetteit. Majd *Morvai Lipót*, a közközi kerület szerető tiszelt kintő tanfelügyelője méltatta nagyszabású fölvastatásában a kilencszázados római katolikus iskolák múltját és áldásos hivatását. A zajos elhángzásával «A tanítói nyugdíj revíziója tekintettel a kántortanítói jövőjelemre» című értekezést olvasta föl *Szokoló István*, mi hasznos eszmécsere nyújtott alkalmat, melyben élénk részt vettek: *Szepesi, Berta István* és *Mohay* tagtársak s végül a beterveztelt határozati javaslat utolsó pontjának módosításával elfogadtattott. Főbb pontjai: 1000 korona egységes nyugdíj; a fizetésre való tekintet nélkül — a 10 évi szolgálat előtt elhalt tanító özvegye 1000 korona végkielégítést nyerjen. Az árvák számára való tekintet nélkül 10 éves korukig 120 korona segélyben részesüljenek. A hozzájárulási 2 százalék emeltessék föl akkorára, hogy e terhet a nyugdíjalap megőrjí. Majd a bíráló-bizottság olvasta föl véleményét. Pályadíjat nyertek: *Berta István* szécsényi és *Szokoló István* bussai tanítók. A pályamunkák fölvastása után *Szokoló István* elszavolta a Keresztény tanítók himnuszát. Utána a pénztári és elnöki jelentések völettek tudomásul. Az egyesület örökös dísztagokká választotta: *Wlassics Gyula* vallás és közoktatási minisztert, *Majláth Géza* grófit és *Ember Károlyt*, az orsz. kath. tanítók kongresszus világi elnökét s a Népművelő szerkesztőjét. A tisztekar egyhangúan újra megválasztott. Erre elnekeztették a pápai himnusz. Mondhatni, a tanítók nagy lelki örömmel tagyták el a termet; hol úgy megrádmegye kiváló jeles tanfelügyelője, mint *Hattmannsberg Károly* címzetes kanonok úr élénk részt vettek a sokáig emlékeztetés gyűlésben, mi delután egy óra felét véget. *Tudósi*.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulat kiadványai. *Karácsonyi pásztorjátékokat* jókor kell beszerezni, hogy elég idő legyen betanítatásukra. A Szent-István-Társulatnak igen jó karácsonyi pásztorjátékai vannak, és pedig: A népiratkák 86. száma, *Jézus születése*, Mohl Adolftól, 5 kr. — A népiratkák 101. száma, *Karácsonyi pásztorjáték*, Batha Istvántól, 5 kr. — A népiratkák 123. száma, *A bűn büntetése*, Oppitz Sándortól,

4 kr. — A népiratkák 124. száma, *A pogány megtérése*, Oppitz Sándortól, 3 kr. — A népiratkák 139. száma, *Békeség az embernek*, Oppitz Sándortól, 4 kr. — Az ifjuság öröme II. kötetében: *A betlehemi nyájörök*, Karácsonyi pásztorjáték, Maszlaghy Ferencztől. — Az ifjuság öröme III. kötetében, *Két karácsonyest*, Színmű, Maszlaghy Ferencztől. — Az ifjuság öröme V. kötetében, *A megtalált bárány*, Karácsonyi pásztorjáték. — A dús tartalmú ifjuság öröme egy-egy kötete egyszerűbb kötésben 80 kr., díszesebb kötésben 1 frt 20 kr. — Az ifjuság könyvében (ára díszes kötésben 1 frt), *Egy karácsony*, Dramolett, Horvát Lipóttól.

A kereszténységnek Magyarországon 900. esztendei jubileuma alkalmából melegen ajánljuk a Szent-István-Társulat imént megjelent következő kiadványait: *Gondolatok a századrégi hódolatnak és a magyar katolizizmus 900 éves jubileumának ünnepeire*, Irta *Prohászka Ottokár*. Ára 1 korona 20 fillér. — *Emlékkönyvecske a keresztény Magyarország kilencszázados föfordulójára*. A katolikus fiú- és leányiskolák növendékei számára. Segédkönyvül az iskolai ünnepélyekhez, a hivatalos tárgyrend alapján Irta és szerkesztette *Ember Károly*, a Népművelő szerkesztője. Ára 20 fillér. — *Szent István első magyar király*. A kereszténységnek Magyarországon 900 esztendei jubileuma alkalmából. Irta *Kisfaludi Z. Lajos*. (Sok szép képpel.) Ára 32 fillér. — *A szent János, vagy az első apostoli király szent jános kezének története*, Irta *Czinner Lajos*. Ára 8 fillér. — *Nagyasszonyunk szűz Mária*. Ahítoas könyörgések gyűjteménye. Ára 8 fillér. — *A legmértősebb Oltáriszentség előtt egy imádságban eltöltött óra ötperczekre beosztva*. Ára 8 fillér. — *Jézus szentséges Szívének litániája*. Nemkülönbön hódoló, megkövető és följajnló imádságok Jézus szentséges Szívéhez. Ára 6 fillér. Mindeme könyvek megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.

Katolikus pedagogia. Folyóirat. Szerkeszti és kiadja Gyürky Odón, IV. évfolyam, 6. szám a következő gazdag tartalommal jelent meg: *A katolikus nevelésről* (Ember Károly tanár előadása az Orsz. Kath. Nagygyűlésen.) — *Reform a francia internátusokban*, Irta: *Hiring Antal* dr. — *A katolikus egyetemről* (Mihályi Ákos dr. cisztercita tanár előadása az Orsz. Kath. Nagygyűlésen.) — *Fináczy könyve*, (A magyarországi közoktatás története Mária Terézia korában.) Irta: *Vethéssy József* dr. — *Küzdelen az érzékiség ellen*, Irta: *Kemény Ferencz*. — *A főiskolák katolikus ifjúsága*, (Glattfelder Gyula dr. előadása az Orsz. Kath. nagygyűlésen.) — *Vegyesek* (Steiner Fülöp dr. — *A prémontrei rend új főpapja*. — *Az iskolakérdés irányai*. — *Inezedy Dénes* †. — *Az Orsz. Középiszkolai Tanáregyesület* — *Mária-kongregáció*. — *Modern pedagogia*. — *Beküldött művek*. — *A Katolikus Pedagogia ezéja a neveléstudományt kath. szellemben ápolni, fejleszteni, különös gondot szentelven a kath. középiskolázás ügyének, érdekeinek*. — *A Katolikus Pedagogia előfizetési ára*: egész évre 8 korona, félévre 4 kor. — *Szerkesztőség és kiadóhivatal*: Budapest, VIII. ker., Pál-utca 7. sz. II. em. 37.

Egyháztörténelem. Iskolai használatra, Irta dr.

Vargha Dezső. Az esztergomi főegyházmegyei hatóság 1937. 1900. sz. a. kelt engedélyével. Budapest. A Szent-István-Társulat kiadása. 1900. 8-rét, 180 lap. Ara füve 1 kor. 40 fillér, kötve 1 kor. 80 fillér. A Szent-István-Társulat pár évvel ezelőtt pályázatot hirdetett a polgári iskolák és tanítóképzők számára való tankönyvekre. Most telen hirdettek ki a pályázat eredményét. Az egyháztörténelemre kitűzött díjat az összes bírálók egyhangú dicséretével dr. Vargha Dezső nyerte meg, kinek már jóhangzású neve van épen egyháztörténelmi dolgozatai révén. Ez a munkája is előnyösen ismerteti meg velünk a történelemtudóst és főképen a gyakorlott középiskolai hittanárt. Teljes biztonsággal uralkodik a tárgyán. Sehöl el nem ragadtatja magát lényegtelen részletekre, soha egy pillanatig sem téveszti szem elől, hogy nem szakemberek, hanem iskolás tanulók számára dolgozik. Szerző művét hét korszakra osztja: 1. Az ültözések korszaka; 2. A nagy hitviták és egyházatyaik kora; 3. A keresztény államok alakulásának kora; 4. A keresztény szellem uralkodásának kora; 5. A keresztény szellem hanyatlásának kora; 6. A hitszakadás kora; 7. A hitelenség fölülkerekedésének, az új pogányságnak, a politikai és szociális forradalmak kora. A tananyag fölöttelül szükséges részét nagyobb betűkkel, a fölvilágosító, magyarázó részeket pedig betűkkel nyomatta; s ezzel már előre kijegyeztette a kevesebb idővel rendelkező iskolák számára az anyagot. Dr. Vargha Dezső stílusa szép, világos, magyaros, igazi adeus tankönyvnyelvezet. Meg vagyunk győződve, hogy mindamaz iskolákban, melyeket az új püspöki tanterv nem kötelez, dr. Vargha Egyháztörténelme közkedveltségnek fog örvendeni tanárok és növendékek előtt.

Kath. Falusioskolások Olvasó- és Tankönyve. A Szent-István-Társulat kiadása. Irta és szerkesztette Ember Károly. Ara 88 fillér. E minden tekintetben a kath. népiskolák igényeinek megfelelően szerkesztett és írt kézikönyvet e tanévvel bocsájtotta a Társulat a használatba. Ajáuljuk a t. kartársak figyelmébe és bevezetjük.

A minisztráció magyar betűkkel és a szentmise alatti szolgálat módja rom. kath. népiskolai fiutalulók számára. Kisebb kiadás. Szerkesztette: Baka János, esikszentmártoni kántortanító. (Főpásztori jóváhagyással.) Ara 4 fillér.

VEGYESEK.

Legyünk résen! A pozsonymegyei ált. tanító-egyesület legközelebb tartott közgyűlésén *elhatározta, hogy a minisztert kéri fogják; rendelje el, hogy azon felekezeti tanítók, a kik államszolgálatot kapnak, kötelesek legyenek a megyei tanítóegyesületbe belépni.* Mi lehet-e ennek a határozatnak az intenciója!? Hisz a pozsonyvidéki kath. tanító-egyesületnek amennyi tagja minden megyebeli kath. tanító és ez az egyesület minden tekintetben magas nivóu áll. Avagy talán lelkes munkásokra volna szüksége egyik-másik általános egyesületnek... Legyünk résen.

Az ózdi római katolikus népkönyvtár folyó 14-én a rom. kath. iskola javára színelőadást rendezett, mely 150 koronát jövedelmezett.

A főpásztor elismerése híveinek. A sopronmegyei Dor községnek buzgó katolikus hívei, mint a plébániának pátronusai az utolsó években annyi áldozatot hoztak a templomnak és az iskolának, hogy a dicséretes és példás buzgóságnak híre a megyés püspöknél is elismerésre talált. Zaika János győri püspök hivatalos leiratban fölszólította a nevezett község plébánosát, hogy adja tudtára a dőri híveknek főpásztori elismerését és örömet, mivelhogy a hívek annyi áldozatot hoztak buzgóságuk szerint az Úr oltárára, úgy mint tanítói célra. Szép öröm töltötte el a dőri híveket, mikor a község plébánosa a templomban, a szószékrol fölolvasta a főpásztor szép elismerő levelét. Ily eljárással hány iskolát lehetne megmenteni az elállamosítástól!

Nehai Hidassy püspök az iskolaért. Egyik napilapban több főemelő adat jelent meg az elhunyt szent életű püspökről, melyekből átveszszük a következőket: 1896-ban a megyének egyik szegény, dűledező iskolája volt fölépítendő. Az iskolát föntartó kis hitközség fűhöz-fához kapott, nagy szükségében hamarjában nem tudta, hova, kihez forduljon először segítségért. S meg mielőtt a segélykérés ügyében át egy lépést tett, Hidassy püspöktől 500 forint érkezik a hitközséghez ezen kis melléklettel: «Kérem, ne köszönjek meg nyilvánosan az 500 forintot ó méltóságának, mert meg-haragszik s soha sem eszközölhetnék ki ilyen jó cselekre segélyt. N. N. pütkäre. Hidassy püspök szívójsága kifogyhatatlan volt mindenki irányában.

A tanítók Axamethy Lajosnak. Axamethy Lajos dr. miniszteri tanácsos, a kultuszminiszteriumban a népiskolai ügyek vezetője most ünnepli működésének harmadik esztendő évfordulóját. A «Budapesti Tanítók Segítő-egyesülete» ebből az alkalomból ünnepet tartott a «Magyar Tanítók Kaszinójában. Az egyesület Axamethy Lajos tiszteletére kétezeröttszáz koronás ösztöndíjat alapított s az erről szóló alapítólevél ünnepélyesen nyújtották át az ünnepeltnek.

A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *dr. Rajner Lajos* köz. pápai prelátus esztergomi kanonoknak, a ki a viski rom. katolikus iskola fősegélyezésére 3000 (háromezer) koronát adományozott, köszönetet nyilvánította. *Koperniczky Ferenc* dr. nagyövedű római katolikus plébánosnak, a ki az ottani római katolikus iskola és óvoda céljára 3600 korona értékű épületet ajándékozott, szintén köszönetét nyilvánította a miniszter.

Iskola-megáldás. Szeptember 30-án áldották meg Szepetneken az újonnan épített impozáns római katolikus népiskolát, mely 34.000 koronába került. A megáldást Illés Ferenc szombathelyi székesegyházi kanonok végezte a kerületi papság segédletével. Az ünnepélyen résztvettek: Jankovich László gróf dr. Zalavármegye főispánja, Csertán Károly alispán és több előkelő tanügybarát. E szép modern berendezésű iskola az ottani derék plébános buzgóságát tenen hirdeti.

Szerkesztői üzenetek.

G. Gy. Bács-Madaras. A kívánságnak készségei teszünk eleget. Várjuk — **S—ki.** Várjuk a továbbakat. Összevonva adjuk — **H. A.** A lap a kath. népiskola Tek. tanítóinak küldetik. A főtanító veszi át azt és ő közvetíti a többi kartársakhoz. — **D. F.** Köszönet.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergom érseki megye.

Ipolybel (Hontmegye) magyar kántortanítói állomás. Javadalma: 8 hold 927 □ föld, hívek nyelvek. Párér 9 véka búza, 20 véka rozs, átlag 20 tanuló, minden tanulótól fél véka búza; veteményes kert; ismétlőiskolaért 20 korona; stóla 10 korona; vallásalapból 36 korona; államszegély 394 korona, melyhez oklevél szükséges; lakás két szoba, konyha, kamra, istálló. Pályázati kérvények *november hó 8-ig ipolybeli plébánia-hivatalhoz* küldendők. Választás november hó 10-én délelőtt 11 órakor Bélen, melyre személyes megjelenés kívántatik. 852 1-1

A kisaludai rom. kath. önálló néptanítói állásra *november 10-ig* pályázatot hirdeték. Fizetése díjével szerint: 1 hold 162 □ szántóföld, haszonbéré jelenleg 52 korona; 300 □ kert 4 korona; 6 úrméter tuzifa 30 korona; 888 hktl. búza 102 korona 14 fillér; 444 hktl. árpa 39 korona 20 fillér; tandíj 58 korona; ismétlőkért 16 kor.; közösgépztárból 205 kor. 58 fillér;

állomásgazd 346 korona 78 fillér; korpotló; az állományt biztosítja. A tankötelesek száma 40, ezernél a tandíj és adóna is több lehet, mint felfelve van. Lakása szép 2 padlózott szoba, meleg konyha, kamra, istálló. Okleveles tanítónk is pályázhatnak. *Kormanyuk Entz* barszabasi esperes-plébános. 841 1-1

Holics (Nyitra megye) a Nepvelevének 39. számában hirdett fogadó állomásra, melynek járandósága 548 forint teszi. Keves pótlékot is mint a pályázati határidő *november 15-ig* meghosszabbították. Esetleg a földtanítói állás is, melynek jövedelme 435 forint betöltetni fog. A folyamódványok *holcsi plébánia kántorának* intézendők. 846 1-1

Laksarujfalui (Pozsony megye) tanítói állásra pályázati *november hó 10-ig*. Fizetés: 800 kor., fura 42 kor., mellette a tanterem is tüntető; lakása egy butorozott szoba. Pályázhat tanítóné, esetleg óvodanő is. Több nyelvi ismerete szükséges. 847 1-1

Komárom megye Guta nagyközség róm. kath. iskolájában az októberben megüresedett II. osztányi állomásra *november 1-én* pályázatot hirdet. Javadalma: évi 800 korona, 400 kecske-rőzse tüzifa, butorozott szoba. Kötelme az 1-6-os folszámú és egy ismétlőosztályt vezetni. 844 1-1

Egri érseki megye.

Sajo-Vamos (Borsodm.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Javadalma: belső-ég 700 öl. Két szoba, konyha, kamra, sertésöl, istálló, 6 hold szántó, szőlőbirtok. Késpénz 300 korona. Párber átlagban 25 köböl rőzs és 20 korona. Stóla 100 korona. Két 3/4 hold behorvát. Tandíj: nittegy 80 mindennapiól fejenként 1/4 veka rőzs, 40 ismétlőtől fejenként 1 korona. Váratás *november 15-én*. Kérvények *Bartolozs József* lelkészhez küldendők Sajo-Vamosra. Személyes megjelölés kívánatos. 840 1-1

A nagy-csecsi (Borsodm.) róm. kath. főkegyház tanítói állomásra pályázat hirdették. Évi javadalma: 1. a hitközségtől 270 forint; 2. Egerből 50 forint; 3. 41475 öföld hold jó minőségű szántóföld használatra; 4. Két drb. ugrán és 2 drb. sertés ugrán legelő; 5. Lakás két jó szoba; és 1200 öföld fűszola melékhasználatra, úgy hogy legalább 600 öföld szeméttel legyen beültetve; 6. Államsegély minden 45 forint. Korpotók 50 forint. Kötelessége a tanulók is. A költés folszámú kérények *november 5-ig Mezer Béla sajtószámtól* felkérés, iskolaszéki elnökhöz küldendők. 853 1-1

Jászberény r. j. városához tartozó Alsó-Boldogháza tanítói (nyári) állomásra róm. kath. iskola tanítói állásra. Jövedelme: 1. 800 korona évi fizetés, havi plébes részletekben; Jászberény város közpénztárából 2. Körülbelül 60 korona beirattási díj növendékektől; 3. Egy szoba, konyha és kamrából álló tanítói lakás. Kötelessége az iskolaszék által rendelt vegyes osztályok és a vasárnap ismétlők oktatása. Pályázhatnak oklevéllel bíró róm. kath. tanítók, tanítónők és óvónők is. Felszámolt kérényeket *ugas fül. Köncz Menghét* prépost esperes-plébános iskolaszéki elnökhöz Jászberénybe 1900 évi *november 8-ra* adják be. *Kertész Gusztáv* iskolaszéki jegyző. 848 1-2

Besztercebányai egyházmegye.

Oszlány nagyközségben a róm. kath. kántortanítói tót-magyar állásra *október 28-án* délutáni negy órakor tartandó pályázat hirdették. Jövedelme 988 korona. Személyes megjelölés és zeneismeret előnyvel bír. Az iskolaszékhez *uzított* kérények *Kruppa Pál esperes-tanfelügyelőhöz* (Kis-Keresnye u. p. Simony) küldendők. 820 2-2

Győri püspöki megye.

Győrmegye fehértói plébániához tartozó **Bezi** róm. kath. főközségi kántortanítót keres. Jövedelme: tisztességes lakás és kerten kívül szántóföld és rét használatára a késpénzzel együtt körülbelül 1300 korona. A kérények *november 4-ig fül. Hoffer József* esperes-plébánoshoz küldendők. Kony, Győrmegye. 842 1-1

A feketevarosi róm. kath. iskolaszék egy osztály tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazás: egy butorozott szoba, egy öl kemény fa és évi 610 korona. Kötelesség: egy osztálynak önálló vezetése, segédkezes a kántori és templomi szolgálatnál és vasárnapi iskolások tanítása. A kérények *november hó 1-ig az iskolaszékhez* küldendők. 850 1-1

Szarvko (Sopron megye) róm. kath. osztálytanító ügy tanítóné kerestetik. Fizetése 700 korona a törvényes korpotékkal, butorozott szoba, fűtés. Köteles tanítás mellett a kántoriakban segédkezni; horvát vagy német nyelvtanítás előnyvel bír. Melékjövetelemre számíthat. Kérények *Párdisch Mihály* iskolaszéki elnökhöz *november 1-ig* intézendők. 858 1-1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Pályázat a **szalacsi** róm. kath. másodtanítószagra. Javadalma: 600 korona, 2 méteröl tüzifa, butorozott szoba. Pályázhatnak tanításra jogosított, képezdét végzett ifjak is *október 28-ig*. November 2-án elfogalando. Okmányok *Hóra János plébánoshoz Er-Szalacs* küldendők. 819 2-2

Nyitrai püspöki megye.

I. Havrelkai főközségben Rjeesnicához tartozó egy okleveles tanítói állásra *október 30-iki* határidővel pályázat hirdették. Jövedelme állami segély és hitközségtől 800 korona, Roskovány-segély 80 korona; elegendő tüzifa, lakás.

II. Rjeesnicai kántortanítói állásra szintén *október 30-iki* határidővel pályázat hirdették. Jövedelme különféle ezimeken 724 korona 40 fillér. Állami segély 51 kor., fűletmény 80 korona, colleda 48 korona érteke. Azonkívül 7 hold szántóföld, konyhakert. Lakása két szoba, konyha, kamra, gazdasági épületek. — Mindkét állásra okleveles tanítók, magyar-tót nyelvben jártasak pályázhatnak. Folyamódványok *október 30-ig* küldendők be. *Károshó Nep János* iskolaszéki elnök. 887 1-1

Hrabovkai (Eremsen mellett) államilag segélyezett katolikus népiskolához okleveles, magyar-tót nyelvet tudó tanító, esetleg tanítóné kerestetik. Fizetése: 400 forint lakás, 22 méter tüzelföld, kert. A folszámú kérények *november 5-ig a körületi espereshez*; Szkala, posta. Trencsen küldendők. 855 1-1

Pécsi egyházmegye.

A **saásdi** (Baranyam.) kántortanítói állomásra *1. évi december 11-iki* lejáratú pályázat hirdették. Az állomás jövedelme: 1. tisztességes lakás, meléképületek, 1/2 hold házikert, 2. 1/4 telek, 1/2 hold kenderföld, 2 hold rét. Ezeket a kántortanító magá művelheti; az utánok, valamint egyéb jövedelmei után járó adókat — kivéve az illeték egyenérték adót — viseli. Kataszti tiszta jövedelem: 77-52 K. 3. Összesen 5 öl hasábla, melyek vagása és befűvarozása az érdeklőt hitközségeket terheli. Érték: 100 K. 4. Párberékben: a) telkestől 29 méter tiszta búza. Érték: 192-56 K. Párpenz 23-20 K. b) Kis-lázások, zselberéktől késpénzben 282 K. 5. A hitközségi pénztárból: a) jövedelem-kiegészítés, ezimen 94 kr. b) tandíj-adomány: 100 K. c) Beirattási díj parbermentesek tankötelesei után: 12 K. 7. Szalay-féle alapítvány kamataiból: 40 K. 8. Az állomás törzstőkejének kamatai: 21-92 K. 9. Szabad lejel-tetési jog. Egyenértéke 20 K. 10. Stóla- és misé-díjak átlaga 100 K. 11. Plébánia-kántori javadalmazás: 202 K. Összesen 1215-20 korona. Ebből tisztán tanítói fizetés: 873-20 K. Kántori fizetés: 342 K. Tannyelv: magyar. Választás határnapja *december 12-ike*. Személyes megjelölés kivánatos. Az állomás elfogalando 1901. jan. 1-én. Folyamódványok a helybeli iskolaszék elnökhöz. *Gundl Miklós* esperes-plébánoshoz intézendők. 859 1-1

Szakacsra (Tolnám.) egyik tanítónak kántortanítóvá történt megválasztására folytan r. kath. magyar osztálytanító kerestetik. Évi fizetése: 240 kor., a pécsi megyes püspök 2018/1900. sz. rendelete szerint lakás és kertpótlék: 120 kor., mely az iskolafortartó közseg által meg nem folyósított; egy butorozott szoba fűtéssel és tisztogatással (120 kor.), végül élelmezés a kántortanítónál

100 kor. Tartozik osztályát önállóan vezetni, vasárnapi iskolát felváltva tanítani és a kántorságban segédkezni: a most az abból való tartasság megkivántatik. Okleveles tanárképzés végzett pályázók állásukat ekközben csak kántortanítóvá való megválasztásuk esetében bágyhatják el. Pályázati határidő *november 15.* 856 1-1

Drava-Keresztur s Réhfalu egyesített iskolájához kántortanító kerestetik. Jövedelme: 1. 2 szoba, konyha, páncs, istálló, pajta, sertésöl és konyhakert, 2. 16 hold szántóföld, 3. Munkaváltás Kereszturból páronkint 1 korona (123 pár), Réhfaluból összesen 40 korona, 4. Minden házaspár után (165 pár) 1/4 mérő tiszta buza, 20 fillér, 5. Tüzifa Kereszturból 4 öl vagy 56 korona, Réhfaluból 2 öl fejében 28 korona. Hétköznapi iskolások után 108) 80 fillér, vasárnapi iskolások után 132) 1 kor. szántóföldesek tanítása fejében Keresztur község párturából 30 korona, 1 szárvasmarha, 2 drb. sertés legeltetési joga, Stóljajövedelem kb. 20 korona. Kötelessége Vasár- és ünnepnapokon Kereszturbán litániát tartani s minden második vasárnap a delelőtti istentiszteletre a kántori teendőket horvát nyelven végezni az anyaszentegyházban; tovább a község adja. Tanylevel: magyar-horvát. Folyamodványok *Lakócsára* (Somogy) a *kerületi espereshez* küldendők. Pályázati határidő *november 1-éle.* 839 1-1

Rozsnyói püspöki megye.

A rákói római kath. tanítói állásra *november 1-ig* pályázat hirdették. Jövedelme 800 korona. Ebből készpénz 468 korona államszegéllyel. Tandj 120—150 kor. 12 köböl rozs: 8 méter tüzifa beszállítva. Föld és rét jövedelme 46 korona 88 fillér. Fél telek után legeltetési joga kényelmes új lakás melléképületekkel s kerttel. Szükszerűen felszerelt kérvények *Glajk József* önkéntes *Szentábrámra* (Abauj-Tornágye u. p. Szilas) intézendők. 851 1-1

Szatmári egyházmegye.

A kaplonyi III. tanítói állásra *november 1-ig* pályázat hirdették. Jövedelme: tisztességes lakás: 810 kor. fizetés és kerületmennyben: gazdasági ismételő tanításért 100 koronát. Felszerelt kérvény *ftl. Kosztin Ignác* esperes *Éltér* intézendő Csomaközre (Szatmármegye). 843 1-1

Szombathelyi egyházmegye.

Újhegyre (Vas) második tanító kerestetik. Fizetése 720 korona és négy öl tüzelföld. Tisztességes szoba (egyszeresebb bútorzattal és konyha). Tanylevel: magyar-német. Tanítónak is pályázhatnak *november 1-éig*. *Stóljaj József* II. pléb. iskolászekri elnök. U. p. Pusztászent-Mihály. 850 1-1

A **miliei** római kath. kántortanítói állásra pályázat nyitották. Javadalmazás: 1. Tanítói: 1 lakás 2 szobával, bútor, 2. Tandj 300 kor. 3. Készpénz a gazdától 450 kor. 4. Szőlőrektől 100 kor. 4. Negy kat. hold után tanító jövedelme 20 kor. II. Kántori illetmény: 1. Az ingatlanok kántori jövedelme 20 kor. 2. Stóla, harangozás, osztálykassza 110 kor. Együtt 1000 korona a forvnyes korpól hon kívül. A tanterem tőli fűtése a tanító terhel. Pályázati határidő *november 7.* Miliei (Zalame) posta. Nagy Lengyel. *Görzser János*, plébános. 854 1-1

Váci egyházmegye.

Bugyi (Pest) római kath. püspökséghez önálló tanító kerestetik. Javadalmazása: államszegély 750 kor. Htköznapon 50 kr. és 200 kor. lakber. — Kötelessége: I. II. osztályos osztály vezetése, kántor helyettesítése. Okleveles tanítók alkamányaikat *foljók hó 10-ig* töl. *Mátray Ráffel* plébános elnök irtóhoz nyújtsák be. Állás azonnal elfoglalható. 857 1-1

A **tatár-szent-györgyi** (Pestmegye) római kath. püspökséghez tanító kerestetik. Fizetése: 900 korona, melyből 100 korona lakber, 40 korona ismételő tanításért, 100 korona korpótlék. Kötelessége: I—III. osztály és ismételő tanítása: kántorságban segédkezés, ki ebben járhat előnyben részesül. Pályázati határidő *november 6.* *Houdáber János*, iskolászekri elnök. 845 1-1

Derekegyháza uradalmi közegyházban, tompaháti má-

forban római kath. tanítói állomásra *november 10-ig* pályázat nyitották. Javadalmazása: 3 szoba mellékhelyiségekkel, körülbelül 2 hold kert, 364 korona készpénz. I. r. búza 2 métrm., II. r. búza 9 métrm., árpa 6 métrm., 6400 liter, 2 hold szántott tengeri föld, 1 drb. rovány süldő, szabad tüzelés. Ezen kívül 2 drb. tehéntartás, telen száman, nyári legeltetés 2 drb. borjú, 1 drb. öreg sertés, 1 drb. süldő, 2 malacz. Szünidő alatt esetleg cseplési felügyeletért külön díjat élvez. Kellőleg felszerelt kérvények gróf Károlyi László méltóságához ezimze alulírottához küldendők. Derekegyháza u. p. *Szentes, Bajcsy Gábor*, felkész. 849 1-3

SZOLCSÁNYI GYULA könyvkereskedőnél. Eger (Helyes) megjelent és megrendelhető: Rovatozott Részletes Tanítástervek

az egy, két, három és négy tanterembe osztott római, kath. népiskolák számára.

Írta **ROVÓ LAJOS.**

A jól áttekinthető, szép kiállítású és bannlatos első-ségi munka 68 nagy negyedrel oldalra terjed és tartalmazza az önálló I., az önálló II., az egyesített I—II., II—III., IV—VI., III—VI. és I—VI. osztályok hetekre részletezett tanítási tervét, valamint az osztálytan. iskola beosztását. Minden kath. tanítóra névze nélkülözhetetlen.

1 korona 10 fillér beküldése esetén bérmentve küldetik meg.

Megrendelhető a **Szent-István-Társulat** könyvkiadóhatalában is (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28).

CSEH ISTVÁN

Orgona- és harmonium-
készítő műhelye

Egerben. Felnémet-utca 8. sz.

Ajánlkozik mindenemű templom, orgona- és harmonium készítésére. — Régi orgona átalakítás, javítás, tisztítás és hangolás, a legújatársabb ábrán elfogadottak és jóállítás mellett elkészítették.

Orgona-építési műintézet.

RIEGER TESTVÉREK

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger Testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Szül.) es. és kir. udvari orgona-gyáranak fiókja. Legelőcsőbb arakon kiváló orgonákat szállítanak.

A cég 25 évi fennállása óta

700-on felül új orgonát

épitett, melyek közül 255 esik Magyarországra, a többi Norvégiába, Németországba, Romániába, Orosz-, Olasz- és Törökországba szállítottak.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve

A vonatok indulása Budapest k. p. udvarról. — A vonatok érkezése Budapest k. p. udvarra.
Ervényes 1900. október hó 1-től.

Delelőtt				Delután				Delelőtt				Delután			
vonat szám	óra	perc	vonat név	vonat szám	óra	perc	vonat név	vonat szám	óra	perc	vonat név	vonat szám	óra	perc	vonat név
hová				hová				honnán				honnán			
32	6 20	v. v.	Nagy-Kanizsa	944	12 00	tszsz.	Kis-Kőrös	645	5 00	tszsz.	Arad	311	12 25	sz. v.	Hatvan
604	6 50	gy. v.	Gyfehérvár, N.-Szeben	312	12 25	sz. v.	Bicske, N. Kanizsa	321	5 20	v. v.	Ruttká, Berlin	301	12 50	gy. v.	Berlin, Ruttká
10	6 50	sz. v.	Kolozsvár, M.-Sziget	310	12 25	•	Hatvan	1707	5 45	sz. v.	M.-Sziget	303	1 05	•	Konstantinápoly
402	7 10	gy. v.	Pécs, Graz	1302	1 40	gy. v.	Fehérgy. Graz	607	6 10	•	Brassó, Arad	1301	1 25	•	Gyekenyes, Pécs
302	7 15	•	Kassa, Munkács	304	1 55	•	Kolozsvár, Arad,	47	6 15	tszsz.	Bicske	403	1 30	•	Lenberg, Kassa
304	7 30	•	Zágráb, Fiume, Róma	4	2 20	•	Szatmár-Nemeti	405	6 25	sz. v.	Lemberg, Miskolcz	3	1 45	•	London, Paris, Bécs
306	7 30	•	Ruttká, Berlin	16	2 30	sz. v.	Bécs, Paris, London	7	6 40	•	Bécs, Sopron	503	1 50	•	Kolozsvár, Arad,
308	7 30	•	Gödöllő	404	2 35	gy. v.	Bicske	907	7 05	•	Belgrad, Bród	1304	2 05	•	Szatmár-Nemeti
310	7 30	•	Belgrad, Bród	904	2 40	gy. v.	Kassa, Lemberg	507	7 10	•	Brassó, Kolozsvár	315	2 05	sz. v.	Graz, Fehérgy.
1308	7 30	•	Kassa, Csorba	904	2 40	•	Konstantinápoly	1303	7 25	•	Graz, Fehérgy.	315	2 05	sz. v.	Gödöllő
1008	7 30	•	Zágráb, Fiume, Pécs	312	2 40	sz. v.	Hatvan	309	7 30	•	Hatvan	21	4 50	•	Bicske, N.-Kanizsa
506	7 30	•	Arad, Brassó	510	2 55	•	Szolnok	501	7 50	gy. v.	Bukarest, Brassó	813	5 35	•	Hatvan
504	7 30	•	Kolozsvár, Brassó	1004	3 00	gy. v.	Zágráb, Fiume, Róma	1021	7 55	v. v.	Paks, Adony, Szabolcs	27	6 05	•	Győr
502	7 30	•	Bécs, Graz	1022	3 20	v. v.	Adony-Szabolcs, Paks	1505	8 15	sz. v.	Kassa, Csorba	505	6 20	•	Brassó, Kolozsvár
408	7 30	•	Munkács, M.-Sziget	909	3 35	sz. v.	Szabadka	1905	8 20	•	Fiume, Zágráb, Eszék	905	6 40	•	Belgrad, Eszék
1708	8 15	•	M.-Sziget, Stanislaw	302	3 45	gy. v.	Ruttká, Berlin	1003	8 40	gy. v.	Róma, Fiume	305	7 00	•	Berlin, Ruttká, Sze-
300	8 35	•	Ruttká, Berlin	12	4 30	sz. v.	Győr	1) 319	8 45	sz. v.	Hatvan	5	7 15	gy. v.	Bécs, Graz
				308	5 20	•	Ruttká, Berlin	509	9 15	•	Szolnok	605	7 20	sz. v.	Brassó, Arad
				508	5 45	•	Kolozsvár, Brassó	11	9 20	•	Győr	1007	8 00	•	Fiume, Zágráb, Pécs
				318	6 25	•	Hatvan	909	10 00	•	Szabadka	1703	8 10	•	Stanislaw, M.-Sziget
				1706	7 05	•	M.-Sziget, Stanislaw	307	10 05	•	Ruttká, Fülel	407	8 30	•	Munkács, M.-Sziget
				24	7 35	•	N.-Kanizsa, Trieszt	23	10 15	5	N.-Kanizsa, Trieszt	1001	8 35	gy. v.	Róma, Fiume, Zágráb
				1506	8 00	•	Kassa, Csorba				941	8 45	tszsz.	Kis-Kőrös	
				1006	8 30	•	Zágráb, Fiume, Eszék				1507	8 50	sz. v.	Csorba, Kassa	
				406	8 55	•	Miskolcz, Lemberg				9	9 15	•	Bécs, Graz	
				42	9 00	tszsz.	Bicske				303	9 20	gy. v.	Berlin, Ruttká	
				502	9 15	gy. v.	Kolozsvár, Bukarest				603	9 40	•	N.-Szeben, Gyfehérvár	
				1904	9 35	sz. v.	Gyekenyes, Bród				25	9 50	sz. v.	Kolozsvár, M.-Sziget	
				1304	9 55	•	Fehérgy. Graz				401	10 00	gy. v.	Trieszt, N.-Kanizsa	
				608	10 00	•	Arad, Brassó								Munkács, Kassa
				902	10 20	•	Belgrad, Eszék, Bród								
				•	10 45	•	Bécs, Sopron								
				322	11 10	v. v.	Ruttká, Miskolcz								
A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról.				A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra.				A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról.				A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra.			
				324 6 50 sz. v. Pécel				323 6 00 sz. v. Pécel							

A vonatok indulása Budapest ny. p. udvarról. — A vonatok érkezése Budapest ny. p. udvarra.
Ervényes 1900. október hó 1-től.

Delelőtt				Delután				Delelőtt				Delután			
vonat szám	óra	perc	vonat név	vonat szám	óra	perc	vonat név	vonat szám	óra	perc	vonat név	vonat szám	óra	perc	vonat név
hová				hová				honnán				honnán			
102	1 00	k. ost.	Bécs, Berlin, Paris,	6104	12 05	sz. v.	Czegled, Szolnok	1) 701	12 50	k. ost.	Konstantinápoly	171	12 55	sz. v.	Palota-Ujpest
106	5 15	ex. v.	Ostende, London	172	12 15	•	Palota-Ujpest				ex. v. Bukarest	703	1 25	gy. v.	Bukarest
6102	6 25	sz. v.	Palota-Ujpest	136	12 25	•	Nagy-Maros	163	5 40	sz. v.	Palota-Ujpest	103	1 50	•	Paris, Bécs
4102	6 25	•	Czegled, Szolnok	436	12 50	•	Dorog	151	6 20	•	Vác	173	1 58	sz. v.	Palota-Ujpest
104	6 55	•	Esztergom	174	1 15	•	Palota-Ujpest	6101	6 30	•	Szolnok, Czegled	175	8 05	•	Palota-Ujpest
6012	7 05	v. v.	Lajosmizse	104	1 45	gy. v.	Bécs, Paris	165	6 40	•	Palota-Ujpest	6001	8 15	•	Lajosmizse
1402	7 30	gy. v.	Zsolna, Berlin	1) 4108	2 05	sz. v.	Pilis-Csaba	117	6 50	•	Bécs	135	4 00	•	Nagy-Maros
108	8 00	•	Bécs	144	2 20	•	Ersekújvár	709	7 15	•	Bukarest, Verciorova	6103	4 20	•	Szolnok, Czegled
708	8 15	•	Temesvár, Orsova	176	2 25	•	Palota-Ujpest	4107	7 25	•	Dorog	4103	4 35	•	Esztergom
712	8 30	sz. v.	Temesvár	704	2 30	gy. v.	Bukarest	167	7 35	•	Palota-Ujpest	177	5 45	•	Palota-Ujpest
170	9 15	•	Palota-Ujpest	4104	2 40	sz. v.	Esztergom	217	7 45	tszsz.	Berlin, Zsolna	115	6 05	•	Bécs, Berlin
116	9 25	•	Bécs, Berlin	720	2 45	•	Czegled	6011	7 50	v. v.	Lajosmizse	179	6 50	•	Palota-Ujpest
				6002	2 55	•	Lajosmizse	127	8 15	sz. v.	Parkány-Nána	711	7 00	•	Temesvár
				716	4 25	•	Szeged	713	8 25	•	K.-K.-Félegyháza	707	7 40	gy. v.	Orsova, Temesvár
				178	4 30	•	Palota-Ujpest	4101	8 35	•	Esztergom	181	8 25	•	Palota-Ujpest
				138	4 50	•	Nagy-Maros	169	10 10	•	Palota-Ujpest	125	8 45	•	Nagy-Maros
				180	6 00	•	Palota-Ujpest	715	10 55	•	Szeged	105	9 00	gy. v.	Bécs
				140	6 20	•	Parkány-Nána	4110	11 05	•	Ersekújvár	4109	9 10	sz. v.	Esztergom
				4110	6 40	•	Esztergom				1401	9 25	gy. v.	Berlin, Zsolna	
				710	7 00	•	Verciorova, Bukarest				719	9 58	sz. v.	Szolnok, Czegled	
				6014	7 20	v. v.	Lajosmizse				101	11 00	k. ost.	ex. v. London, Ostende	
				182	7 40	sz. v.	Palota-Ujpest				6013	11 10	v. v.	Paris, Berlin, Bécs	
				218	9 05	tszsz.	Zsolna, Berlin				9) 901	11 20	keleti exp. v.	Lajosmizse, Konstantinápoly, Belgrad	
				118	9 35	sz. v.	Bécs								
				706	10 05	gy. v.	Szeged, Verciorova								
							Bukarest								
							Budapest								
							Vác								
							Belgrad								
							Konstantinápoly								
							Bukarest								
							Konstantinápoly								
A vonatok indulása Buda-Császárfürdő kiterőből.				A vonatok érkezése Buda-Császárfürdő kiterőbe.				A vonatok indulása Buda-Császárfürdő kiterőből.				A vonatok érkezése Buda-Császárfürdő kiterőbe.			
4002 6 14 sz. v. Esztergom				4006 12 30 sz. v. Dorog				4007 7 17 sz. v. Dorog				4003 4 41 sz. v. Esztergom			
				94008 1 55 • Pilis-Csaba				4001 8 45 • Esztergom				94005 8 29 • Pilis-Csaba			
				4004 2 20 • Esztergom								4009 9 20 • Esztergom			
				4010 6 30 • Esztergom											